

&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs;&nbs; ÖMÜR, EZANLA NAMAZ ARASI
KADARDIR &nbs; İnsanın doğumundan ölümüne kadar geçen sınırlı zaman dilimine "ömür" denir. Ömrünü tamamlayan her varlığın yaşamı sona erer. İşte ömrün bittiği, hayatın sona erdiği zamana "ecel" denir. Ecel kelimesi Kur'an'da ölüm vakti ve ömrün bitim anı gibi anımlarda kullanılmıştır. Senenin başında evimizin duvarına astığımız takvimden her gün bir yaprak koparıyoruz. Birer birer kopuyor takvimin yaprakları. Bir de bakıyoruz ki, o kocaman takvim yaprakları tükenmiş, senenin sonu gelmiş. Biten takvimin yerine bir yenisini asıyoruz. Bu olay bizi düşüncelere sevk ediyor. Kopan her takvim yaprağıyla birlikte, ömrümüzden bir gün geri gelmemek üzere gidiyor. Belki duvardaki takvimin tükenişinden haberimiz oluyor ama, ya ömrümüzün hızla azalmasından, gün be gün sona doğru yaklaşmasından haberimiz var mı? Biten takvimi yenilediğimiz gibi ömrümüzü de yenileyebilme, uzatabilme imkânımız olacak mı? Günler geceler birbirini kovalarken, olayların akışına kapılıp günlük dertlerin arasında boğuluyoruz. Sanki kasamızda koca bir ömür varmışçasına, bitmeyecek bir ömrü yaşıyormuşçasına kendi dünyamızda doludizgin koşturuyoruz. Geçen günlerle beraber, aslında ömrümüzün geçtiğini hiç düşünmüyoruz İsterseniz bir de şu manzaraya bakalım: Nehir kenarında yaşlı bir adam dalgın dalgın hızla akan suya bakıyordu. Genç adam yaklaşıp: “Amca, çok dalmışın, neye bakıyorsun öyle? ” diye sorunca ihtiyar adam içini çekerek: “Akan ömrüme evladım, akan ömrüme bakıyorum.” der. Yaşadığımız şu zamanda insan, akıntıya kapılmış gibi yaşıyor. Sel gibi kopup gelen hadiselerin içinde sürüklenip gidiyor. Bu telâşeli yaşama hızıyla, değil durup düşünmek, ömrünün gün gün geçtiğini, tükendiğini bile unutuyor. Diğer yanda bir dede ile torununun konuşmalarına kulak veriyoruz: Torun, pamuk gibi bembeяз sakallı, nur yüzü dedesine merakla soruyor: “Dedeciğim! Bir insanın ömrü ne kadar olur? ” Dede tatlı bir gülücükle: “Ezanla namaz arası kadar yavrucuğum.” deyince torun: “Nasıl yani, ömür bu kadar kısa mı? ” der. Dede: “Evet yavrum. Ömür, namazsız ezanla, ezansız namaz arası kadardır.” diye cevap verir. Torun yeniden sorar: “Namazsız ezan ve ezansız namaz sözlerinden ne kastettiğini anlamadım dedeciğim. Bu ne demek açıklar misin? ” Dede şefkatle ellerinden tuttuğu torununa: “Bak yavrum, geçenlerde komşumuzun çocuğu doğdu. O çocuğun kulağına ezan okundu değil mi? İşte o ezanın namazı kılındı mı? Kılınmadı. O ezan “Namazsız ezan”di. İnsan öldüğü zaman kılınan cenaze namazının da ezanı yoktur. O da “Ezansız namaz”dır. Aslında o namazın ezanı insan doğunca okunmuştu kulağına. “Bak ey insan! Doğdun, ama öleceksin, ömür çabuk biter, hayatını iyi değerlendir. Boşa vakit harcama! ” ikazını yapıyordu o ezan. İşte yavrum ÖMÜR, EZANLA NAMAZ ARASI KADARDIR. Sakın boşça geçirme. Ömrünü dolu dolu yaşa, bir nefes bile boşluk bırakma! ” derken gözlerinden yaşlar süzülüyordu. Sahi, insanın ömrü ne kadar? Bir nehir kadar hızlı mı akar? Ezanla namaz arası kadar kısa mı olur? Takvim yapraklarının birer

birer koparak tükendi gibi, insan ömrü de gün be gün sona doğru gider mi? Evet, her insanın bir ömrü vardır. Dünyadaki yaşayacağı günleri, alıp vereceği nefesleri sayılır.

وَلِكُلِّ
اُمَّةٍ
اَجَلٌ
فَاِذَا
جَاءَ
اَجَلُهُمْ
لاَ
يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً
وَلاَ
يَسْتَقْدِمُونَ Her ümmet için bir ecel vardır. Onların ecelleri gelince, ne bir saat ertelenebilirler ne de öne alınabilirler (A’raf-34) Hâl böyle olunca insanın, aklını kullanarak nice örneklerini gördüğü bu olayı bizzat yaşamadan önce, hayatına, yaşıtısına bir çeki düzen vermesi gereklidir. Öyle ya, ömür kısa ve varış da Allah'a olduğuna göre, akıllı bir kimse nefsini bitip tükenmek bilmeyen istek ve arzularını tatmin edeceğim diye sayılı nefeslerini, ömür günlerini nasıl boş geçirebilir? Dünya denilen geçici hayat, bir serap gibidir; parıldar, kandırır, kaybolur gider. Bir bulut gibi kayıp gider.
Allahü Teâlâ:
وَمَا
الْحَيَوةُ
الدُّنْيَآ
اِلاَّ
لَعِبٌ
وَلَهْوٌ
وَلَلدَّارُ
اْلاَخِرَةُ
خَيْرٌ
لِلَّذِينَ
يَتَّقُونَ
اَفَلاَ
تَعْقِلُونَ
 “... Bu dünya hayatı aldatıcı bir metâ'dır.” (En’am-32) ayetiyle dünyayı, müşteriyi aldatmak için süslenip - püslenen, allanıp - pullanan, çekici bir şekilde sunulan, alındıktan sonra da hiçbir değeri olmadığı görülen bir mala benzetiyor. Mademki dünya böylesine degersizdir, mademki ölüm de kendisinden kaçilamayan bir gerçektir; öyeyse akıllı insan hayatını iyi değerlendirmelidir. İnsanın hayatı kendisine Allah'ın verdiği bir emanettir. Bu emanete hıyanet etmemelidir. Emanete hıyanet etmemiş olması için de, o kimsenin hayatını Allah'ın emirleri ve yasakları doğrultusunda yaşaması gereklidir. İnsanlar, kıyamet gününde, bu dünyada yaptıkları her şeyden hesaba çekileceklerdir. قَالَ
رَسُولُ
اللّهِ: َ

يَزُولُ
قَدَمَا
عِبْدٍ
يَوْمَ
الْقِيَامَةِ حَتّى
يُسْألَ عَنْ
أرْبَعٍ: عَنْ
عُمُرِهِ
فِيمَا
أفْنَاهُ،
وَعَنْ
عِلْمِهِ مَا
عَمِلَ بِهِ،
وَعَنْ
مَالِهِ مِنْ
أيْنَ
اكْتَسَبَهُ
وَفيمَا
أنْفَقَهُ،
وَعَنْ
جِسْمِهِ
فيمَا أبَْهُ
 nbsp;“Hiçbir kul, kiyamet gününde, ömrünü nerede
tükettiğinden, ilmiyle ne gibi işler yaptılarından, malını nereden kazanıp nerede
harcadığından, vücudunu nerede yiprattığından sorulmadıkça bulunduğu yerden
kipirdayamaz.” (İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ
Yayınları: 14/374-375.) Hadis-i şerifte sayılan dört şey, kiyamet günü sorulacak
olanların en önemlileridir. Yoksa insan kendisine verilen her nimetten sorguya
çekilecektir. Yüce Rabbimiz bu durumu şöyle beyan eder:
ثُمَّ
لَتُسْئَلُنَّ يَيَ
عَنِ
النَّعِيمِ
“Sonra, o gün, size verilen nimetten elbette hesaba çekileceksiniz.” (Tekâsür -8) Ömür, sağlık, afiyet, içilen bir yudum tatlı ve soğuk su,
mal, evlat, makam, vs. hep sorulacak olan nimetlerdir. Akıllı bir insanın nimetlere
nankörlük etmesi değil, şükretmesi gereklidir. Ömür nimetine
şükretmek ancak yaşadığı zamanı değerlendirmekle mümkün olur. Hayatını dolu
dolu yaşamakla olur. Her gün insana yeni bir yirmi dört saat emanet olarak
verilmektedir. Verilen yeni gün insanı ikaz etmektedir: “Ey insan! Ben sana verilen
yeni bir günüm, benim kıymetimi bil ve çok iyi değerlendir, zira kiyamete kadar
bir daha geri gelmeyeceğim ve artık asla eline geçmeyeceğim! ” Zaman, hayattır.
Geçen zamanın yerine yenisini koymak, telafi etmek mümkün değildir.
Öyeyse zamanını boşa geçiren kimse, hayatını boşa geçirmiştir.
Müslüman’ın ise boşa geçirilecek zamanı yoktur.
Çünkü o bilir ki; sorumluluk zamanla eş anlamlı, eş değerlidir. Bilir ki, zamanı

kontrol edememek, hayatı kontrol edememektir. Hayatını kontrol edemeyenler de hep pişman olmuş, nedamet duymuşlardır: Onun için Rab-bimiz şöyle uyarır:

يَآاَيُّهَا
الَّذِينَ
اَمَنُوا لاَ
تُلْهِكُمْ
اَمْوَالُكُمْ وَلآ
اَوْلاَدُكُمْ
عَنْ ذِكْرِ
اللهِ وَمَنْ
يَفْعَلْ
ذَلِكَ
فَاُولَئِكَ
هُمُ
الْخَاسِرُونَ “Ey iman edenler! Mallarınız ve çocuklarınız sizi Allah'ı anmaktan alikoymasın. Kim bunu yaparsa, işte onlar ziyana uğrayanlardır.

وَاَنْفِقُوا مِنْ مَا
رَزَقْنَاكُمْ
مْ مِنْ قَبْلِ
اَنْ
يَأْتِىَ
اَحَدَكُمُ
الْمَوْتُ
فَيَقُولَ
رَبِّ لَوْلآ
اَخَّرْتَنِى اَجَلٍ
قَرِيبٍ
فَاَصَّدَّقَ
وَاَكُنْ
مِنَ
الصَّالِحِينَ Her-hangi birinize ölüm gelip de: “Rabbim! Ne olur,
ölümümü biraz geciktirsen de, sadaka verip iyilik edenlerden olsam!
” demeden önce size verdigimiz rızıktan harcayın.

وَلَنْ
يُؤَخِّرَ
اللهُ
نَفْسًا
اِذَا جَآءَ
اَجَلُهَا
وَاللهُ
خَبِيرٌ
بِمَا
تَعْمَلُونَ

Allah, eceli gelen bir kimseyi geri bırakmaz. Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.” (Münâfikûn (9-11) Muhammed Parisa Hazretleri şöyle der: “Gafil halk tembelliğinden bir laf eder: “Yarın olsa da bir iş işlesem.” Bilmez ki, bugün, dünkü günün yarınıdır. Bugün ne işlemiştir ki, yarın ne işleye? ” Boşu boşuna harcanan bir ömürden sonra insanın duyacağı, fakat bir faydasını görmeyeceği pişmanlığı, bir diğer âyette şöyle anlatılır: وَلَوْ تَرَى اِذْ وُقِفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا يَالَيْتَنَا نُرَدُّ وَلاَ نُكَذِّبَ بِاَيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ “Ateşin üstünde durdurulduklarında onları bir görsen; derler ki: "Keşke (dünyaya bir daha) geri çevrilseydik de Rabbimizin ayetlerini yalanlamasaydık ve mü'minlerden olsaydık." (En’am /27) Görüldüğü gibi, çeşitli zafiyetleri sebebiyle görev ve sorumluluklarını ihmali eden, zamanını çarçur eden insanoğlunun, ölüm gelip çatınca aklı başına gelir. Yapamadığı kulluguunu, görevlerini, heba ettiği, boş geçirdiği vakitlerini hatırlar. İhmali yüzünden kaybedeceği sonsuz bir hayatı ve ardı arkası kesilmeyecek, hesapsız nimetleri düşünerek pişman olur. Yeniden hayatı dönmeyi, yeniden yaşamayı, yapamadığı ibadetleri yapmayı, değerlendiremediği, boş geçirdiği vakitleri dolu dolu yaşamayı, açıklarını kapamayı ister. Fakat ilâhî kanun gereği böyle bir şans kimseye verilmez. Geçen ömrün telafisi mümkün olmaz. Kaçınılmaz gerçek bu olduğuna göre, hiçbir zevk ve menfaat insana Allah'ı ve O'nun rızasını kazandıracak olan görev ve sorumluluklarını unutturmamalıdır. Nefsine esir olmamalı, istek ve arzularını frenlemeye çalışmalıdır. Ebedî olan ahiret hayatını kazanabilmek için, kısa ve geçici olan dünyaya hayatını ve ömrünü sermaye olarak kullanmalıdır. Sermaye tükenmeden ahiret âlemi için yapacağı yatırımları yapmalıdır. Bugünün işini yarına bırakmamalı, hele hele hiç boş vakit harçayıp, vaktin katili olmamalıdır. İnsan unutmamalı ki "Ömür bir gündür; o gün, bu gündür." Allah insanı her şeyle alâkalı yarattığı için, insan ne bu gününden kopabilir, ne yarından, ne de ahiretinden. Zaman nehrinin içinde bu güne geldiği gibi, ömrü varsa yarına gidecek ve nihayetinde de ahirete varacaktır.

İnsan istemesi de bir yolcudur. Yolcu ise gideceği yeri düşünmelidir. Típkı bir ögrencinin bugünü için çalışması, gelecek sınavına hazırlanması ve aynı zamanda sene sonundaki karnesini de düşünmesi gerektiği gibi.

Bütün bunlara ulaşmak için elimizde olan sermayemiz ise bulduğumuz

gün, belki de yaşadığımız andır. Gideceğimiz bir yere adım adım vardığımız gibi, ömrümüzü de an an, gün gün yaşıyoruz. Durum böyleyken ömrümüzü çok uzun zannetmekle aldanıyoruz. Hiç bitmeyecek nazarıyla baktığımız ömrümüzü hoyratça savuruyoruz. Hele bir de karneyi düşünmeyen öğrenci gibi, mahşer hesabını unuttuk mu, ebedî hayatı kazanmak ya da kaybetmek gibi en önemli meselemiz en sonlara kılıyor ya da en vahimi endişelerimizin arasında bile yer almıyor. Yaşıdagı günün son gün olabileceğini hesaba katmayıp, nasıl olsa yarın yaparım diyen nefsimizi uyaralım bu sözle: "Ömür bir gündür; o gün, bu gündür." Ömrümüz ihtiyaççlarımızın peşinde koşmakla geçiyor. Eksiklerimizi tamamlarken, ömrümüzü eksiltiyoruz. Bir liste yapsak; ulaşmak istediğimiz şeyleri, yapmayı düşündüğümüz işleri alt alta sıralayıp yazıversek: Alınması gerekenler, yenilenmesi gerekenler, bir üst modeller, daha konforlular, şunda bunda olup da bizde olmayanlar.. daha neler neler. Elimizdeki listeyi bir de uzun bir yola çikmak üzereyken hazırlasak, acaba o listedekilerin kaç tanesi kalacak. Hele bir de gideceğimiz yerden dönüşümüz olmayacağı, hazırladığımız listemizi, o zaman muhakkak, gideceğimiz yerle ilgili ihtiyaççlarımız dolduracak. Fakat, ömrün biteceği unutulunca günlük, aylık, yıllık ihtiyaççlar, plânlar birbirine karışıyor. Önemli önemsiz sıralaması bozuluyor. Daha kötüsü ise, önemsiz olan, hatta olmasa da bir şey kaybetmeyeceğimiz bir sürüşeyi hayatımıza taşıyoruz. Önemliy önemsizden ayırip, o önemli olanlara çalışmak için elimizdeki tek sermayemizi hatırlamalıyız. Hayatımız bir kum saat gibi. Düşen kumları görüyorum ama acaba üst tarafta daha ne kadar kum kaldı? Onu ne görebiliyoruz, ne de biliyoruz. Biteceğinde şüphe olmayan bir ömür yaşıyoruz. Biteceği o kadar şüphesiz ki, bu âşikâr olanı düşünmemeye başlıyoruz. Ve sonunda hayallerimizin peşine düşüyorum. Kendine değer veren, ömrünü heba etmek istemeyen ve günlerini hem dünyası, hem de ahireti için kazançili yapmak isteyenlere Kadim Kitabımızın âyetleri rehber oluyor.

Sûresi)

Ömrümüzü verip, dünyanın fani oyuncaklarını alıyoruz. Değerliyi değerlendirmemizde etmemiz mümkün mü? Ancak, kazançılı çı kabilmenin iki yolu var: "iman edip güzel işler yapmak," ve "birbirine hakkı ve sabrı öğütlemek." Aldığı - verdiği her nefesin hesabını vereceğinin bilinciyle, plânlı - programlı; sonuçta pişman olmayacağı bir hayatı yaşayanlardan olabilmek dileğiyle… Allaha emanet olunuz.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)